

Η έκδοση του βιβλίου της Ελληνικής Αρχιτεκτονικής Εταιρείας "Αρχιτέκτονες του 20ού αιώνα", αποτελεί ένα άξιο μνείας επιστημονικό και εκδοτικό γεγονός. Σκιαγραφώντας τη διαδρομή και το έργο πενήντα διπλωματούχων αρχιτεκτόνων-μηχανικών, που σταδιοδρόμησαν κατά το Μεσοπόλεμο και τις δύο πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες, ο εν λόγω τόμος καλύπτει ένα κενό στη σχετική βιβλιογραφία.

Η αξία του όμως δεν περιορίζεται μόνο σ' αυτό το σημείο. Το Βιβλίο απευθύνεται τόσο στον τεχνικό κόσμο όσο και στον μη ειδικό αναγνώστη, αφού συνδέει την αρχιτεκτονική έκφραση με τις συνθήκες μέσα στις οποίες έλαβε χώρα η οικοδόμηση της ελληνικής πόλης από την εποχή των Βαλκανικών Πολέμων ως το τέλος της δεκαετίας του '60. Στις κρίσιμες αυτές ιστορικές περιόδους, οι αρχιτέκτονες-μηχανικοί χρειάστηκε να αναζητήσουν τη χρυσή τομή ανάμεσα στο επιστημονικό-αισθητικό ιδεώδες και την αναγκαιότητα. Από τη μία πλευρά έπρεπε να λάβουν υπόψη τους την ελληνική αρχιτεκτονική παράδοση, τις τρέχουσες πολιτιστικές ανησυχίες αλλά και τα αρχιτεκτονικά ρεύματα στον διεθνή χώρο. Από την άλλη όμως δεν ήταν δυνατόν να παραγνωρίσουν την επιτακτική ανάγκη στέγασης των μικρασιατών προσφύγων και των μεταναστών -εσωτερικών και εξωτερικών- σε συνθήκες περιορισμένων μέσων. Χαρακτηριστικές εκφράσεις της προσπάθειας των αρχιτεκτόνων-μηχανικών αυτής της περιόδου να συγκεράσουν την αναγκαιότητα με την επιστημονική και την αισθητική διάσταση της δουλειάς τους, ήταν οι προσφυγικές κατοικίες και συνοικισμοί, τα σχολικά κτήρια και η "αθηναϊκή πολυκατοικία".

Από την άποψη αυτή, τα κτίρια του Μεσοπολέμου και των δύο πρώτων μεταπολεμικών δεκαετιών παρουσιάζουν ένα διπλό ενδιαφέρον. Αποτελούν ταυτόχρονα δείγματα των αρχιτεκτονικών τάσεων και αισθητικών αναζητήσεων της εποχής τους αλλά και ιστορικά "μνημεία" στο βαθμό που καταγράφουν πολιτικές, κοινωνικές, τεχνολογικές και οικονομικές εξελίξεις. Η προστασία επομένως της αξιόλογης αρχιτεκτονικής παραγωγής αυτής της ιστορικής περιόδου αποτελεί στην ουσία διατήρηση της ιστορικής μας μνήμης. Σε αυτή ακριβώς την προστασία της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς συμβάλλει το εν λόγω βιβλίο με την τεκμηρίωση του μεσοπολεμικού και μεταπολεμικού έργου των πενήντα πρώτων εταίρων της Ελληνικής Αρχιτεκτονικής Εταιρείας, που αναδεικνύουν και με αυτήν τους την ιδιότητα ότι παράλληλα με την αναμφισβήτητα σημαντική ατομική τους συμβολή σημάδεψε η λογική της συμμετοχής. [...]

(Γιάννης Αλαβάνος, Πρόεδρος ΤΕΕ)